

דוח על הביקורת

בחברת מזחתיירות בע"מ

דין וחשבון זה של מבקר המדינה מסכם את הביקורת על פעולות חברת מזח תיירות בע"מ עד יולי 1996; הממצאים עודכנו בספטמבר 1998.

ממצאי הביקורת הובאו לידיעתה של הנהלת החברה. בדין וחשבון זה מובאים הממצאים העיקריים.

החברה עומדת לביקורת לפי סעיף 5(9) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב), כגוף שהממשלה משתתפת בהנהלתו. חברת מזח תיירות בע"מ היא חברה ממשלתית כמשמעותה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. שר התיירות אחראי לענייניה של החברה לפי חוק זה ובידו, יחד עם ראש הממשלה, הסמכויות המפורטות בחוק בענייני החברה.

חברת מזח תיירות בע"מ (להלן - חברת המזח) הוקמה במאי 1968 בתור חברה ממשלתית מוגבלת במניות, ובעליה הם מדינת ישראל באמצעות מינהל מקרקעי ישראל (להלן - ממ"י), החברה לפיתוח חוף אילת ועיריית אילת (להלן - העירייה). בידי כל אחד מהבעלים שליש מהמניות מסוג א', המקנות זכויות מלאות בניהול החברה. החברה הממשלתית לתיירות מחזיקה במניה אחת מסוג ב', המקנה לה אפשרות למנות דירקטור אחד, ושלוש חברות ממשלתיות אחרות מחזיקות, כל אחת, במניה אחת מסוג ג', שאינה מקנה כל זכויות בחברה.

באמצע שנת 1972 נחתם הסכם בין ממ"י ובין חברת המזח, בו נקבע שממ"י תחכיר לחברת המזח שטח של עשרה דונמים ל-49 שנים, למפרע, החל ביוני 1968. בשטח זה תקים החברה מזחים לספינות ומבנים שישמשו מסעדות וחנויות.

במסמכי היסוד של חברת המזח נקבע, בין היתר, כי תנהל אותה החברה לפיתוח חוף אילת; עשר שנים לכל המאוחר לאחר הקמתה של חברת המזח תעבור הבעלות עליה לידי העירייה.

הביקורת העלתה כי על אף שחלפו כמעט 30 שנה מאז הוקמה חברת המזח, לא הועברה הבעלות עליה לידי העירייה, ובתיקי החברה לא נמצאו הנמקות לכך. משנת 1985 לא מינתה המדינה דירקטורים חדשים לחברת המזח במקום אלה שתוקף מינוים פג. עקב כך אין לחברת המזח דירקטוריון, ניהולה השוטף מוסיף להיות בידי החברה לפיתוח חוף אילת, והחלטות בנושאים מרכזיים הקשורים לניהולה מתקבלות באסיפה הכללית שלה.

העירייה, שכפי הנראה לא היתה ערה לכך שבמסמכי היסוד נקבע שהבעלות על חברת המזח תעבור לידיה, הודיעה במאי 1994 למשרד התיירות כי בכוונתה לקנות מממ"י ומהחברה לפיתוח חוף אילת את חלקם בחברת המזח, וביקשה להעביר לידיה את ניהול חברת המזח.

במטרה לגבש תכנית שתקבע את עתיד חברת המזח מינו מנכ"ל משרד התיירות ומנכ"ל ממ"י, בדצמבר 1994, צוות היגוי ותכנון לאזור הזיכיון של חברת המזח. על הצוות הוטל להגיש עד סוף מארס 1995 תכנית רעיונית לפיתוח האזור. ביוני 1996 הגיש הצוות תכנית, ובה המליץ להעביר את הבעלות על חברת המזח, במכרז, ליזמים פרטיים שיתחייבו לפתח את האזור לפי התכנית. העירייה, שכפי הנראה כבר היתה ערה לאמור במסמכי היסוד של חברת המזח, התנגדה להמלצה ודרשה לקבל לידיה את הבעלות על חברת המזח בלי תשלום. החברה לפיתוח חוף אילת דחתה את דרישת העירייה. יצוין שבשל אי-ההסכמה בין העירייה לבין יתר השותפים בדבר הבעלות על החברה וניהולה מתעכב פיתוח האזור ולא מנוצל הפוטנציאל הרב הטמון בו.

באזור הזיכיון של חברת המזח טמון פוטנציאל מסחרי-תיירותי רב. כדי לממש פוטנציאל זה יש לפתח את האזור ולהקים בו מבנים ומתקנים חדשים, המתאימים לאזור תיירות מודרני. עקב המחלוקת שהתגלעה בין העירייה לבין השותפים האחרים בחברת המזח על

הבעלות בה ועל ניהולה, נמנע עד כה פיתוח האזור, והוא נותר מוזנח, לא הניב הכנסות לשותפים ולא סייע לפיתוח סביבתו. לדעת משרד מבקר המדינה, על הממשלה, העירייה והחברה לפיתוח חוף אילת לעשות את כל הדרוש כדי לפתור את המחלוקת ללא דיחוי נוסף, כדי שיהיה אפשר לפתח את האזור.

מבקר המדינה

ירושלים, כסלו התשנ"ט
דצמבר 1998